

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, 01108 Vilnius, tel. (8 5) 236 2444, faksas (8 5) 236 2626

El. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijai

2022-11-16 Nr. (22.21E)- 3-6970
Į 2022-10-11 Nr. 1D-5269

DĖL BENDRADARBIAVIMO SUSITARIMŲ SU BALTARUSIJOS RESPUBLIKA VIENAŠALIŠKO NUTRAUKIMO

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Vidaus reikalų ministerijos 2022 m. spalio 11 d. raštu Nr. 1D-5269 pateiktą prašymą priimti sprendimą dėl vienašališko tarptautinių sutarčių ir tarptautinių tarpžinybinių susitarimų su Baltarusijos Respublika bei jos kompetentingomis institucijomis nutraukimo tikslingumo, įvertinusi pateiktus argumentus informuoja, kad:

1. Priima teigiamą sprendimą dėl 2006 m. birželio 1 d. Vilniuje pasirašyto ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 431 patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl pagrindinių bendradarbiavimo per sieną principų nutraukimo tikslingumo. Vadovaujantis minėtojo Susitarimo 9 straipsnio 3 dalies nuostatomis, šis Susitarimas sudaromas neribotam laikui ir galioja tol, kol viena Šalis diplomatiniais kanalais raštu praneša kitai Šaliai apie ketinimą nutraukti jo galiojimą. Tokiu atveju šis Susitarimas netenka galios praėjus trisdešimčiai dienų po to, kai tokį pranešimą gauna kita Šalis.

2. Neprieštarauja, kad būtų nutraukti šie tarptautiniai tarpžinybiniai susitarimai su Baltarusijos Respublikos kompetentingomis institucijomis:

2.1. 2003 m. rugsėjo 24 d. Minske pasirašytas Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Baltarusijos Respublikos valstybės kontrolės komiteto Finansinių tyrimų departamento bendradarbiavimo protokolas;

2.2. 1993 m. liepos 16 d. Vilniuje pasirašytas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Baltarusijos Respublikos vidaus reikalų ministerijos bendradarbiavimo susitarimas;

2.3. 2011 m. rugsėjo 22 d. Vilniuje pasirašytas Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Baltarusijos Respublikos Valstybinio pasienio komiteto protokolas dėl apsikeitimo informacija;

2.4. 2014 m. rugpjūčio 27 d. Gardine sudarytas Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Baltarusijos Respublikos Valstybinio pasienio komiteto reglamentas dėl bendro tyrimo dėl neteisėtų Lietuvos-Baltarusijos valstybinės sienos kirtimų;

2.5. 2014 m. rugpjūčio 27 d. Gardine sudarytas Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Baltarusijos Respublikos Valstybinio pasienio komiteto protokolas dėl kriminalinių tyrimų padalinių bendradarbiavimo valstybės sienos apsaugos srityje;

2.6. 2000 m. balandžio 28 d. Minske sudarytas Mokesčių policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Baltarusijos Respublikos valstybinio finansinių tyrimų komiteto susitarimas dėl bendradarbiavimo kovojant su mokesčių įstatymų pažeidimais;

2.7. 2019 m. lapkričio 4 d. sudaryta Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos muitinės ir pasienio tarnybų bendradarbiavimo tvarka siekiant užtikrinti nenutrūkstamą transporto priemonių srautą ir didinti kelių pasienio kontrolės punktų pralaidumą Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje. Siūlytina šios Tvarkos nutraukimą suderinti ir su Muitinės departamentu prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, kuris yra viena iš Tvarkos Šalių.

Atkreipiame dėmesį, kad tarptautiniai tarpžinybiniai susitarimai turi būti nutraukiami vadovaujantis jų baigiamosiose nuostatose įtvirtintomis nutraukimo sąlygomis. Tais atvejais, kai tokių sąlygų nėra nustatyta, siūlytina pagal analogiją taikyti 1969 m. gegužės 23 d. Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės nuostatas, o nutraukimo data laikyti datą, kai kita tarptautinio tarpžinybinio susitarimo šalis gauna pranešimą apie vienašališką jo nutraukimą. Apie aukščiau minėtų tarptautinių tarpžinybinių susitarimų su Baltarusijos Respublikos kompetentingomis institucijomis nutraukimą ir jų nebegaliojimo datas maloniai prašome informuoti Užsienio reikalų ministeriją, kuri, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių rengimo ir sudarymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 1 d. nutarimu Nr. 1179, 13 punktu, kaupia ir tvarko informaciją apie tokius susitarimus.

Užsienio reikalų ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi Vidaus reikalų ministerijos išdėstytus argumentus ir atsižvelgdama į poreikį užtikrinti pirmaeilių Lietuvos Respublikos ir Lietuvos Respublikos piliečių interesų apsaugą, informuoja, kad šiuo metu nematytų poreikio vienašališkai nutraukti šių tarptautinių sutarčių su Baltarusijos Respublika:

1. 1995 m. vasario 6 d. Vilniuje pasirašytos ir Lietuvos Respublikos 1996 m. balandžio 23 d. įstatymu Nr. I-1299 ratifikuotos Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos sutarties dėl Lietuvos ir Baltarusijos valstybės sienos;

2. 1996 m. liepos 12 d. Vilniuje pasirašytos ir Lietuvos Respublikos 1996 m. rugsėjo 17 d. įstatymu Nr. I-1520 ratifikuotos Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos sutarties dėl asmenų, kuriems paskirtas laisvės atėmimas ar pritaikytos priverčiamosios medicininio pobūdžio priemonės, perdavimo;

3. 2003 m. gruodžio 16 d. Vilniuje pasirašytos ir Lietuvos Respublikos 2004 m. gegužės 6 d. įstatymu Nr. IX-2226 ratifikuotos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl bendradarbiavimo katastrofų, stichinių nelaimių bei didelių avarių prevencijos srityje ir likviduojant jų padarinius;

4. 2009 m. rugsėjo 16 d. Vilniuje sudarytos ir Lietuvos Respublikos 2010 m. birželio 3 d. įstatymu Nr. XI-868 ratifikuotos Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos sutarties dėl Lietuvos ir Baltarusijos valstybės sienos teisinio režimo;

5. 1995 m. liepos 18 d. Minske sudaryto Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl valstybės sienos perėjimo punktų.

Užsienio reikalų ministerija prašo pateikti papildomų argumentų dėl 2005 m. spalio 3 d. Vilniuje pasirašyto ir Lietuvos Respublikos 2007 m. birželio 26 d. įstatymu Nr. X-1206 ratifikuoto Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su organizuotu nusikalstamumu, neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų ir jų pirmtakų apyvarta, terorizmu ir kitais nusikaltimais nutraukimo tikslingumo, taip pat kitų už šio Susitarimo įgyvendinimą atsakingų institucijų vertinimus.

Užsienio reikalų ministerijos nuomone, 1992 m. spalio 20 d. Vilniuje pasirašytos ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. I-3015 ratifikuotos Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos sutarties dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose vienašališko nutraukimo galimybes ir poreikį pirmiausia turėtų įvertinti už šios Sutarties įgyvendinimą pagal kompetenciją atsakingos institucijos, t. y. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija ir Generalinė prokuratūra.

Užsienio reikalų ministerija, atsižvelgdama į rašte pateiktus argumentus, teikia nuomonę, kad 2002 m. lapkričio 26 d. Minske pasirašyto ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. 2007 patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės laikinojo susitarimo dėl abiejų valstybių piliečių kelionių vienašališkas nutraukimas yra galimas. Vadovaudamasi Laikinojo susitarimo 15 straipsnio 2 dalies nuostatomis, Šalys gali nutraukti šio Laikinojo susitarimo galiojimą pranešusios apie tai raštu viena kitai

diplomatiniais kanalais. Tokiu atveju Laikinas susitarimas nustoja galioti po devyniasdešimties dienų nuo tada, kai kita Šalis gauna tokį pranešimą.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad 1969 m. gegužės 23 d. Vienos konvencijoje dėl tarptautinių sutarčių teisės yra įtvirtinta galimybė ne tik vienašališkai nutraukti tarptautines sutartis, bet ir sustabdyti jų ar jų dalies galiojimą dėl sutarties pažeidimo (60 straipsnis) ar esminio aplinkybių pasikeitimo (62 straipsnis).

Užsienio reikalų ministras

Gabrielius Landsbergis